

PROTOCOL PER UN ESPAI PÚBLIC, D'OCI I FESTIU LLIURE DE VIOLÈNCIES MASCLISTES I LGTBIFÒBIQUES.

#STKONOCALLA

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

La Igualtat Ens Uneix
.....

Sumari

1. #STKONOCALLA. PER UN MODEL DE SEGURETAT FEMINISTA I COMUNITÀRIA	4
2. LES VIOLÈNCIES SEXISTES I LGTBI-FÒBIQUES EN CON TEXTOS FESTIUS I D'OCI	5
2.1. Context i marc explicatiu	
2.2. Què entenem per violències masclistes i LGTBI-fòbiques a l'espai públic, d'oci i festiu?	
2.3. Qui les pot exercir?	
2.4. Qui les pot patir?	
3. MARC NORMATIU	9
4. SENSIBILITZACIÓ, PREVENCIÓ, COMUNICACIÓ I FORMACIÓ	10
5. PRINCIPIS D'ACTUACIÓ I AGENTS IMPLICATS	11
5.1. Principis generals d'actuació	
5.2. Agents implicats:	
5.2.1. Prevenció	
5.2.1.1. Agents preventives: Consell de les Dones, Taula LGTBI, Brigada Lila	
5.2.1.2. Espais violetes	
5.2.2. Intervenció	
5.2.2.1. Establiments d'oci adherits a la campanya	
5.2.2.2. Punts Lila	
5.2.2.3. Servei d'agents cívics nocturns "serenos i serenes"	
5.2.2.4. Circuit local d'abordatge integral de les violències masclistes	

6. PROTOCOL DE COORDINACIÓ I ACTUACIÓ

15

- 6.1. Dimensions de les agressions
- 6.2. Dispositiu d'actuació i coordinació als espais festius
 - 6.2.1. Agressions de nivell 1: lleus
 - 6.2.2. Agressions de nivell 2 i 3: greus i molt greus
 - 6.2.3. Procediment del dispositiu especial d'atenció
- 6.3. Dispositiu d'actuació i coordinació als espais d'oci
 - 6.3.1. Agressions de nivell 1: lleus
 - 6.3.2. Agressions de nivell 2 i 3: greus i molt greus
 - 6.3.3. Procediment del dispositiu especial d'atenció
- 6.4. Dispositiu d'actuació i coordinació a l'espai públic: xarxa violeta
 - 6.4.1. Agressions de nivell 1: lleus
 - 6.4.2. Agressions de nivell 2 i 3: greus i molt greus
 - 6.4.3. Procediment del dispositiu especial d'atenció
 - 6.4.3. Procediment del dispositiu especial d'atenció

7. BIBLIOGRAFIA

23

1/

#STKONOCALLA. PER UN MODEL DE SEGURETAT FEMINISTA I COMUNITÀRIA

Aquesta campanya és fruit del compromís de la ciutat de Santa Coloma de Gramenet en la prevenció i erradicació de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques. Una campanya que, en un primer moment, va tenir per objectiu articular una resposta coordinada davant de possibles agressions als espais festius i d'oci, mitjançant l'elaboració i desplegament d'un protocol específic, i que ha evolucionat incorporant també, des d'una forta aposta comunitària, el desplegament d'una xarxa d'espais segurs i violetes a la nostra ciutat. #SNTK NO CALLA és una aposta per desenvolupar un nou model de ciutats segures per a les dones des d'un paradigma feminista i comunitari.

És el resultat del treball conjunt, de la suma, de la voluntat d'unificar criteris, esforços i respostes davant de les agressions heteropatriarcal. En la primera part del document s'aborda el paradigma, la conceptualització de la violència masclista i LGTBI-fòbica que articula aquesta proposta, així com el marc normatiu.

El desplegament operatiu s'ha articulat sota tres àmbits, per tal de facilitar la comprensió i alhora preveure l'especificació pròpia de cadascun d'ells: un protocol d'actuació per a espais festius, un per als d'oci i un altre per a l'espai públic, respectivament.

Els dos primers, espais festius i d'oci, sintetitzen dues iniciatives referents a la nostra ciutat. Per una banda, el "Protocol d'actuació per a unes festes lliures de violències sexistes i LGTBI-fòbiques", elaborat per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet conjuntament amb el Consell de les Dones, la Taula LGTBI i el circuit local d'abordatge integral de les violències masclistes, i, per l'altra, la "Campanya i Recomanacions Santako sense Violències", elaborada pel Grup de Dones d'En Comú Podem Santa Coloma, adreçat als locals d'oci nocturn.

Aquest treball i una reflexió compartida ens han portat cap a unes passes més enllà i ens han permès avançar cap a un nou paradigma de comprensió de l'espai públic, en què la ciutat esdevé una xarxa d'espais violetes. Convidem a participar d'aquesta iniciativa, no només als locals d'oci, sinó a tots aquells serveis i establiments que tenen una presència nocturna a la nostra ciutat (benzineres, farmàcies, espais residencials, servei de taxi, de neteja nocturna...) i poder esdevenir espais segurs i de referència, espais violetes, als quals les persones ens puguem adreçar davant d'una possible agressió sexista i/o LGTBI-fòbica.

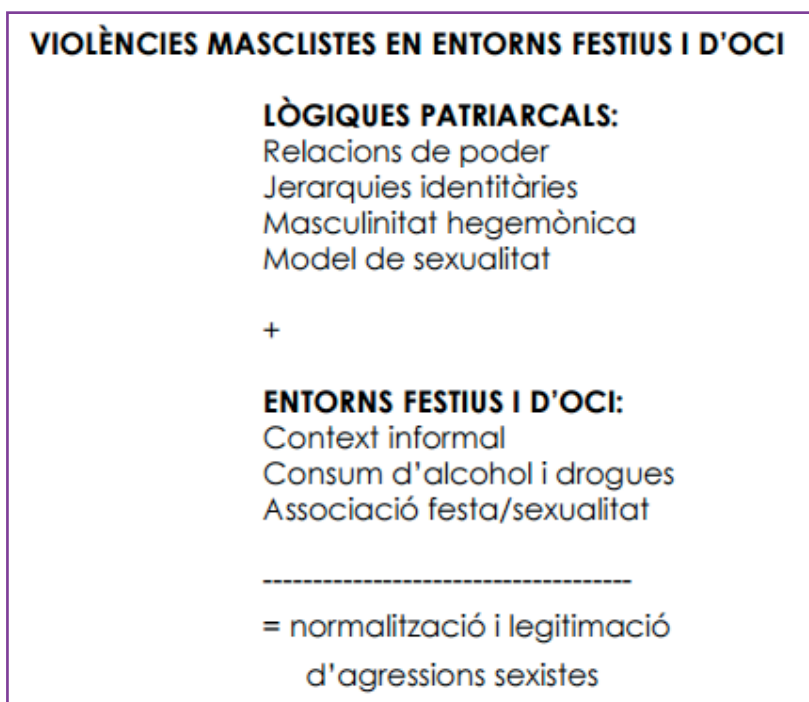
Es tracta d'una campanya innovadora que aposta per la implicació comunitària i la cooperació entre institucions, teixit associatiu i empresariat local. Una campanya que aposta pels valors i la implicació de la ciutadania de Santa Coloma, des del reconeixement dels grups de dones i feministes de la ciutat, així com de les entitats i la Taula LGTBI, com a agents claus en la prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

2/

LES VIOLÈNCIES SEXISTES I LGTBI-FÒBIQUES EN ELS CONTEXTOS FESTIUS I D'OCI NOCTURN

2.1. Context i marc explicatiu

La violència, tant en l'espai públic com en els contextos festius i d'oci, és el resultat de la divisió sexual de l'espai i de dues lògiques que de manera interrelacionada actuen sobre la problemàtica: les lògiques patriarcals i les derivades del context específic d'oci.

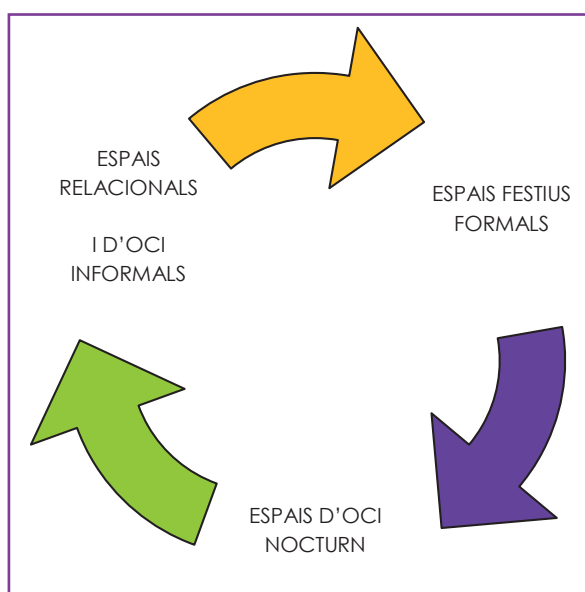
Les lògiques patriarcals (relacions de poder, jerarquies identitàries, masculinitat hegemònica, model de sexualitat...) propicien que es normalitzin i legitimin les agressions sexistes, particularment les de caràcter sexual, en els entorns festius, ja que tradicionalment són

contextos informals associats al consum d'alcohol i drogues, i fortament connotats per una expressió "desinhibida" d'una sexualitat normativa. Aquesta interrelació d'elements actua; d'una banda, legitimant les conductes de les persones agressores i; de l'altra, menystenint els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona agredida, fet que permet que aquestes violències quedin silenciades o minimitzades i que revictimitzin la persona que les pateix, així doncs la converteixen en la "responsable" de l'agressió viscuda. La connivència i complicitat de l'entorn accentuen aquestes violències.

Aquest protocol té la voluntat de sistematitzar les respostes a les agressions que puguin produir-se tant a l'espai públic, com als contextos festius formals o als d'oci (bars, pubs musicals, discoteques, festivals...), ja que són espais de trobada, en moltes ocasions multitudinaris, que malauradament poden convertir-se en escenaris de comportaments que impedeixin gaudir d'ells degut a la violència sexual o a l'amenaça de patir-la. De fet, existeixen estudis i casuística que assenyalen com en aquests espais i establiments es poden produir situacions de risc, d'abús i/o agressions sexuals.

També inclou les agressions de caràcter LGTBI-fòbiques, ja que considerem que són resultat també d'un sistema heteropatriarcal en què interseccionen les desigualtats derivades de les relacions de gènere i de la diversitat afectiva, sexual i identitària.

2.2. Què entenem per violències masclistes i lgtbi-fòbiques a l'espai públic i als contextos festius i d'oci?

Les **agressions sexistes** són aquelles que s'exerceixen sobre les dones i les nenes com a resultat de la desigualtat estructural de gènere. **Les agressions LGTBI-fòbiques** s'exerceixen sobre les persones i la comunitat LGTBI com a resultat de l'heteronormativitat que sanciona la diversitat afectiva, sexual i identitària no normatives.

Totes dues són expressions de la violència heteropatriarcal, totes dues tenen una arrel comuna; no obstant, totes dues poden adoptar diverses expressions i manifestacions. Per aquest motiu, malgrat el reconeixement d'una causalitat compartida, cal reconèixer l'especificitat de cadascuna d'elles.

Algunes manifestacions d'aquestes violències poden ser:

- **Comentaris ofensius i/o degradants, abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius que tenen per objectiu ridiculitzar una persona o grup.**
- **"Piropos", comentaris indesitjats sobre el cos, l'aparença física i/o insinuacions de naturalesa sexual.**
- **Contacte físic i tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o grup que les pateix.**

Les violències heteropatriarcales no són fets aïllats o puntuals, són l'expressió d'una desigualtat simbòlica i estructural. Les conceptualitzem com un contínuum que va des d'una imatge, un comentari ofensiu o degradant a agressions de caràcter sexual. S'expressen mitjançant agressions ambientals, verbals, físiques i/o sexuals i s'exerceixen sobre les dones, derivada de la desigualtat de gènere, sobre persones transsexuals, transgènere i intersexuals, per motius d'identitat i/o expressió de gènere i persones homosexuals i bisexuals, per motius d'orientació afectiva sexual.

Algunes possibles manifestacions:

TIPOLOGIA	MANIFESTACIONS
SIMBÒLICA/AMBIENTAL	<ul style="list-style-type: none"> • Exhibició de símbols sexistes ofensius • Exhibició d'imatges ofensives i/o vexatòries de les dones i de les persones homosexuals i trans* • Músiques masculistes que inciten a la violència i a delictes d'odi per qüestions de gènere, homofòbia i transfòbia.
VERBAL	<ul style="list-style-type: none"> • Comentaris ofensius i/o degradants en relació amb la identitat de gènere i/o l'opció afectiva sexual • Abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius sobre la persona i/o col·lectiu • Comentaris indesitjats sobre l'aspecte físic o el cos • Al·lusions de caràcter sexual no desitjades
FÍSICA/SEXUAL	<ul style="list-style-type: none"> • Formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o grup que els pateix • Intents d'agressions sexuals i/o violacions

2.3. Qui les pot exercir?

Qualsevol persona pot protagonitzar un episodi violent, ja que moltes de les seves manifestacions estan absolutament normalitzades; responen a les relacions i normatives de gènere, així com a les seves lògiques binàries o als imaginaris al voltant de la centralitat de l'heterosexualitat. En un gran nombre d'ocasions la persona assetjadora resulta ser algú que forma part del cercle relacional més pròxim (conegut, company), però en altres casos són persones externes i desconegudes que es troben a l'entorn.

2.4. Qui les pot patir?

Qualsevol persona pot patir aquestes violències; no obstant això, per les pròpies raons explicatives de la violència heteropatriarcal, són les dones i totes aquelles persones amb adscripcions i/o expressions de gènere no normatives, persones trans* (transsexuals i transgènere) i persones homosexuals i bisexuals, les que més risc tenen de patir-les.

3/ MARC NORMATIU

L'Organització Mundial de la Salut va definir violència sexual com: "Tot acte sexual no desitjat o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant la coacció per una altra persona, independentment de la relació amb la víctima en qualsevol àmbit, inclosos la llar o lloc de treball".

A Catalunya, la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència i abusos sexuals entén com a violència o abusos sexuals: "Qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu".

Referent al marc legal espanyol, queden tipificats al Codi Penal els següents conceptes: agressió sexual (Art.176), violació (Art.179), abús sexual (Art.181 i 182) i assetjament sexual (Art.184).

A banda del marc jurídic relatiu a les violències sexuals, i d'especial rellevància per a la seva aplicació als espais d'oci nocturn, el Decret 112/2010, Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives, diu: "Les persones titulars dels establiments (...) resten obligades a impedir-hi l'accés a: b) Les persones que manifestin actituds violentes o que incitin públicament a l'odi, la violència o la discriminació per motius de naixement, raça, sexe, religió, opinió, discapacitat, orientació sexual, identitat de gènere o qualsevol altra condició o circumstància social o personal i, en especial, a les que es comportin de manera agressiva o provoquin aldarulls a l'exterior o a l'entrada, a les que portin armes o objectes susceptibles de ser utilitzats com a tals i a les que portin roba, objectes o símbols que incitin a la violència o suposin apologia d'activitats contràries als drets fonamentals reconeguts a la Constitució" (Art 52.1). A la mateixa normativa, l'article 147c, estableix que "Els responsables dels locals podrien incórrer en falta greu en cas de no actuar per tal d'evitar situacions de perill o d'alteració de l'ordre".

4/ SENSIBILITZACIÓ, PREVENCIÓ, COMUNICACIÓ I FORMACIÓ

Sensibilització i comunicació del protocol i de la campanya de difusió

- Preparar material gràfic i/o audiovisual de difusió de la campanya, que inclogui tant material per als espais festius, com material específic adreçat als establiments d'oci adherits a la campanya, així com de la xarxa d'espai violetes.
- Fer difusió de la campanya al web municipal, a les xarxes socials i als mitjans de comunicació local.
- Difondre cartells i material de la campanya en equipaments municipals, locals d'oci i entitats de la ciutat, tant públics com privats.
- Elaborar i oferir material de prevenció de les violències heteropatriarcals als agents implicats en la campanya.
- Elaborar material identificador tant per als establiments adherits a la campanya com per a les persones implicades en la seva operativització: responsables de locals, Punts Lila, educadores i educadors, agents preventives (Consell de les Dones+Taula LGTBI) i altres.
- Disposar de material preventiu multimèdia tant per als locals com per a la difusió.

Sensibilització i comunicació del protocol i de la campanya de difusió

- Evitar l'ús de criteris sexistes o discriminatoris en l'accés o en la publicitat dels establiments (preus diferents per a nois i noies, cosificació de la dona en cartells publicitaris...) i promoure la igualtat i paritat en la selecció tant de personal com d'artistes convidats.
- Garantir el coneixement del protocol per part de tot el personal del local.
- Avaluar aquelles zones fosques dels locals on la clientela pugui sentir-se més vulnerable i prioritzar-ne la vigilància durant les hores d'obertura.

Actuacions preventives en l'organització de les festes

- Fer visibles cartells preventius de la campanya a les barres i als espais de referència de les festes.
- Identificar els actes, espais i horaris de major risc.
- No contractar grups i espectacles que transmetin continguts masclistes, LGTBI-fòbics o que cosifiquin les dones en les seves actuacions.

Actuacions formatives per al conjunt d'agents implicats en la campanya

La formació de totes les persones implicades en el desplegament d'aquesta campanya i del seu protocol és un eix clau, tant per la complexitat de la temàtica, com pels efectes que té la violència per a les persones que la pateixen. Per tant cal capacitar els diferents agents implicats, per fer-ho caldrà tenir en compte els diferents graus d'implicació.

- Oferir xerrades de difusió de la campanya i del protocol a les entitats de la ciutat, al gremi d'oci i a tots els serveis i establiments que formen part de la xarxa d'espais violetes.
- Formar específicament sobre el contingut del protocol i la seva implementació a totes les persones que hi estan implicades: persones responsables de locals d'oci nocturn, cambrers i cambreres, agents liles, seguretat privada, responsables d'organització de la festa, serveis i establiments que formen part de la xarxa d'espais violetes, entre d'altres.
- Informar i formar els agents cívics nocturns "serenos i serenes" de la ciutat sobre el contingut del protocol.

5/ PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ I AGENTS IMPLICATS

Aquesta campanya s'emmarca dins un model feminista de prevenció i abordatge de les violències sexistes i LGTBI-fòbiques i té en compte l'especificat que comporta l'atenció, l'acompanyament i la reparació de les violències sexuals.

5.1. Principis generals d'actuació

- Volem contribuir a un **model de seguretat comunitari i feminista** que posi en valor la implicació de les persones en la prevenció de les violències i l'agència i llibertat de les dones. Volem contribuir a una nova reconceptualització de l'espai públic.
- Entenem la violència sexista i LGTBI-fòbica com un **contínuum**, que va des de l'expressió de microviolències quotidianes a agressions sexuals i/o LGTBI-fòbiques.
- Cal **identificar les diverses expressions de les agressions sexistes i LGTBI-fòbiques**, ja que moltes de les seves manifestacions esdevenen invisibles perquè estan normalitzades socialment i culturalment.

- Hem **d'obrir la mirada en relació a qui les pot patir**; malgrat que les agressions sovint afecten més dones joves o persones homosexuals o trans*, tots podem patir-les, més enllà de l'edat, l'opció identitària o afectiva sexual.
- L'objectiu de l'atenció és **acompanyar i donar suport a la persona**, o persones que han patit una agressió, des del respecte i el reconeixement de la seva agència i decisió.
- Les agressions masclistes s'expressen mitjançant una gradació de manifestacions, **les respostes tindran en consideració el nivell i les característiques de l'agressió**.

5.2. Agents implicats

En el desplegament d'aquesta campanya hi participen una multiplicitat d'actors: serveis municipals, entitats, establiments d'oci nocturn... A continuació detallarem alguns dels més destacats per la rellevància de la seva actuació.

5.2.1. Prevenció

5.2.1.1. Agents preventives: consell de les dones i la taula lgtbi.

Objectius:

- Sensibilitzar i prevenir les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Detectar possibles agressions heteropatriarcals.
- Informar, acompanyar i donar suport a aquella persona o persones que hagin patit una agressió.

Principis de la seva actuació:

- Informar i sensibilitzar per a la prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Proporcionar un espai d'escolta i seguretat, sense jutjar i oferir suport emocional a la persona.
- Informar la persona, o persones agredides, sobre el protocol, acompanyar-la al Punt Lila per tal de proporcionar-li una atenció i un acompanyament especialitzats.

5.2.1.2. Espais violetes

Objectius:

- Esdevenir espais de referència a la ciutat.
- Sensibilitzar i prevenir les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Detectar possibles agressions heteropatriarcal.
- Acollir, informar i activar el protocol davant una agressió sexista i/o LGTBI-fòbica.

Principis de la seva actuació:

- Informar i sensibilitzar per a la prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Proporcionar un espai d'escolta i seguretat, sense jutjar i oferir suport emocional a la persona.
- Informar la persona o persones agredides i activar el protocol, si cal, per tal de proporcionar-li una atenció i un acompanyament especialitzats.

5.2.2. Intervenció

5.2.2.1. Establiments d'oci

Objectius:

- Col·laborar en la sensibilització i la prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques a la ciutat.
- Esdevenir espais segurs i lliures de violència.
- Oferir una primera atenció, centralitzar les intervencions en casos d'agressió i activar, si escau, el dispositiu especial d'atenció.

Principis de la seva actuació

En el cas que es produeixi una agressió:

- Proporcionar un espai de seguretat a la persona agredida.
- Escoltar-la, proporcionar-li suport i respectar les seves decisions.
- Informar-la sobre el Protocol i sobre els seu dret a interposar una denúncia i a rebre atenció sociosanitària especialitzada en l'abordatge de les violències masclistes.
- Activar, si escau, el dispositiu especial d'atenció.

5.2.2.2. Punts lila

Objectius:

- Informar i sensibilitzar per a la prevenció de les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.
- Oferir una atenció especialitzada, centralitzar les intervencions i activar, si escau, el dispositiu especial d'atenció.
- Recollir dades i elaborar un informe amb les característiques de les intervencions fetes i de les tipologies de les violències detectades.

Principis de la seva actuació

En el cas que arribi una persona que ha patit una agressió:

- Proporcionar un espai de seguretat a la persona agredida.
- Escoltar-la activament, no jutjar-la i oferir-li suport emocional.
- No deixar-la sola, acompanyar-la en el seu procés, respectant les seves decisions.
- Informar la persona sobre el protocol i sobre el seu dret a interposar una denúncia i a rebre atenció socio sanitària especialitzada en l'abordatge de les violències masclistes.
- Activar, si escau, el dispositiu especial d'atenció.

5.2.2.3. Servei d'agents Cívics Nocturns "Serenos I Serenes"

Objectius:

- Oferir un acompanyament personalitzat a aquella persona que el requereixi, particularment en aquells casos en què s'hagi activat el protocol per agressions de nivell 1.
- Identificar, prevenir i informar de qualsevol manifestació de violència sexista i/o LGTBI-fòbica que es produeixi a l'espai públic.

Principis de la seva actuació

En el cas que arribi una persona que ha patit una agressió:

- Proporcionar-li un acompanyament personalitzat.
- Informar la persona que hagi patit una agressió sobre el protocol i sobre els seu dret a interposar una denúncia i a rebre atenció socio sanitària especialitzada en l'abordatge de les violències masclistes i/o LGTBI-fòbiques
- Activar, si escau, el dispositiu especial d'atenció, mitjançant comunicació a la Policia Local.

5.2.2.4. Circuit local d'abordatge integral de les violències masclistes

Objectius:

- Atendre la persona agredida en el marc de la seva competència professional.
- Oferir-li informació sobre el protocol i el seu dret a denunciar, acompanyar-la al Punt Lila per tal de proporcionar-li una atenció i un acompanyament especialitzat.
- Activar, si escau, el dispositiu especial d'atenció.

Principis de la seva actuació:

- Atendre la persona agredida, escoltar-la activament, no jutjar-la i proporcionar-li suport emocional.
- Informar la persona sobre el protocol, sobre el seu dret a interposar una denúncia i a rebre atenció socio sanitària especialitzada en l'abordatge de les violències masclistes.
- Activar, si escau, el dispositiu especial d'atenció.

6/ PROTOCOL DE COORDINACIÓ I INTERVENCIÓ

6.1. Dimensions i nivells de les agressions

A continuació, en la línia d'altres protocols de referència, hem intentat sistematitzar les diferents dimensions de la violència creuant-les amb nivell de risc i l'impacte que té sobre les persones que la pateixen, tot il·lustrant algunes de les possibles manifestacions.

	NIVELL 1	NIVELL 2	NIVELL 3
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA	Insultar, escridassar, burles sexistes, jutjar la vida sexoafectiva, menysprear...	Amençar, fer xantatge, comentaris sobre aparença...	Amençar de mort, amenaçar amb el suïcidi...
VIOLÈNCIA FÍSICA	Envair l'espai, intimidar, tocaments no sexuals no desitjats, donar empentes...	Immobilitzar, arraconar, escopir, estirar cabells, perseguir...	Cops de puny/peu, retenir, agafar pel coll...
VIOLÈNCIA SEXUAL	Bavejar, mirades o comentaris sexuals no desitjats...	Tocaments sexuals no desitjats, assetjament per opció sexual, imposar pràctiques sexuals no segures...	Exhibicionisme sexual, violació (no només penetració), xantatge, amenaça per practiques sexuals...
VIOLÈNCIA AMBIENTAL	Colpejar objectes, cosificar, ús de llenguatge sexista...	Colpejar fort o llançar objectes, aïllar...	Creuar objectes, fer mal a persones estimades, fer mal a mascotes...

6.2. Dispositiu d'actuació i coordinació espais festius

6.2.1. Agressions de nivell 1: LLEUS

Detecció

L'alerta o denúncia de la situació pot arribar per part de testimonis o persones amigues de la persona agredida, per la pròpia víctima dels fets o per les agents preventives o les persones responsables dels Punts Lila.

Acolliment de la persona agredida i valoració de la gravetat dels fets

Les responsables del Punt Lila de referència seran les encarregades d'acollir la persona víctima de l'agressió, acompanyar-la, escoltar-la, contenir la situació, posar-se en contacte amb les persones de referència de la persona agredida, així com valorar si es tracta d'un cas d'assetjament lleu o bé d'un cas d'agressió o assetjament greu.

També s'oferirà a la persona agredida un espai de seguretat i d'informació sobre la possibilitat de denunciar els fets, així com del Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD Santa Coloma) per tal de comunicar els fets i rebre atenció personalitzada.

En cas de trobar-se davant d'una **agressió greu o molt greu cal activar el dispositiu especial d'atenció.**

Avís i/o expulsió

Les persones responsables dels Punts Lila i/o els serveis responsables de l'organització i seguretat de la festa comunicaran a la persona, o persones agressores, que està protagonitzant una agressió i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada.

Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà expulsada de l'espai festiu o es prendran les mesures oportunes si persisteix en la seva actitud. Si la persona mostra una actitud agressiva i/o violenta cal avisar els cossos de seguretat.

Acompanyament

En cas d'assetjament lleu cal facilitar a la víctima mitjans per si vol marxar de manera segura: demanar un taxi, fer trucades per telèfon, contactar amb amics o amigues, activar l'acompanyament del servei d'agents cívics nocturns "serenes i serenos". O simplement oferir el Punt Lila com a espai de seguretat i confiança, on recuperar-se emocionalment i/o físicament si es troba sota l'efecte de l'alcohol o de substàncies químiques.

6.2.2. Agressions de nivell 2 i 3: GREUS I MOLT GREUS

Si ens trobem davant d'una agressió de nivell 2 i molt especialment de nivell 3 valorarem la seva gravetat i s'activarà el **DISPOSITIU ESPECIAL D'ATENCIÓ**, s'oferirà a la persona o persones que l'han patit:

- Informació sobre la importància de denunciar els fets.
- Acompanyament especialitzat als serveis d'atenció implicats en la resposta: sanitaris, policials...
- Atenció psicològica especialitzada en l'abordatge de les violències masclistes.

6.2.3. Procediment del dispositiu especial d'atenció

Tal com hem vist anteriorment en els casos greus i molt greus d'agressions sexuals; tocaments no desitjats, intents o consumació de violacions, agressions físiques LGTBI-fòbiques, entre d'altres, activarem el **dispositiu especial d'atenció**.

Els Punts Lila centralitzaran la informació sobre les possibles agressions que es produeixin a l'espai festiu i coordinaran les actuacions i respostes dels diferents professionals implicats.

1 . Quan la persona agredida s'adreça a un professional i/o a una agent preventiva.

- Quan un servei amb presència a la festa, educatiu, policial, sanitari o bé les agents preventives, tingui constància d'una agressió d'aquestes característiques prestarà l'atenció derivada de les seves funcions. Informarà la persona referent del Punt Lila més proper de l'agressió que s'ha produït.
- Oferirà a la persona agredida la possibilitat de disposar d'un acompanyament i atenció especialitzats.
- La persona referent del Punt Lila o del Punt Lila itinerant es desplaçarà al lloc dels fets; si escau, acompanyarà la persona o persones agredides als serveis i/o recursos necessaris per a la seva atenció i informarà la persona responsable de l'operatiu del protocol.
- Depenent de la gravetat dels fets, la persona referent activarà l'atenció d'urgència i l'acompanyament psicològic especialitzat.

2. Quan la persona agredida s'adreça directament al Punt Lila

- Les professionals referents del Punt Lila acolliran la persona, o persones agredides, li/els oferiran un espai de seguretat, d'escolta, de contenció i d'atenció especialitzada.
- Valoraran, juntament amb la persona o persones agredides, la gravetat dels fets i li/els oferiran informació sobre el protocol i sobre els recursos disponibles.
- Activaran la presència dels recursos i professionals necessaris: policials, sanitaris... i informaran a la persona responsable de l'operatiu del protocol.
- Les persones referents del Punt Lila acompanyaran, si escau, la persona, o persones agredides, als serveis i/o recursos necessaris per a la seva atenció.
- Depenent de la gravetat dels fets, les persones referents activaran l'atenció d'urgència i l'acompanyament psicològic especialitzat.

6.3. Dispositiu d'actuació i coordinació als espai d'oci

6.3.1. Agressions de nivell 1: LLEUS

Detecció

La comunicació de la situació de violència pot arribar per diferents vies: per part de testimonis o amics de la persona agredida, per la víctima o pel mateix personal del local. Cal parar atenció a les zones fosques.

Acolliment de la persona agredida

Acompanyar la persona agredida a una zona de confort on pugui explicar tranquil·lament els fets. Preguntar si està sola. En cas d'estar amb amics buscar-los perquè l'acompanyin. No deixar-la sola.

Valoració de la gravetat dels fets

Valorar si es tracta d'un cas d'assetjament lleu o bé d'un cas d'agressió o assetjament greu. També s'oferirà a la persona agredida informació sobre la possibilitat de denunciar els fets, així com informació del Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD Santa Coloma) per tal de comunicar els fets i rebre atenció personalitzada.

Avís i/o expulsió

En cas d'assetjament lleu cal adreçar-se a l'agressor per explicar, de manera assertiva, pacífica i clara, que hi ha una persona que es sent violentada. Cal preservar la presumpció d'innocència fins a clarificar els fets tot evitant mostres de complicitat. Donar un primer avís perquè cesi en la seva actitud tot instant-lo a distanciar-se de la persona agredida. Al segon avís serà expulsat del local durant la resta de la nit.

En cas de no voler abandonar el local o de tractar-se d'una agressió greu o molt greu cal activar el dispositiu especial d'atenció.

Acompanyament

En cas d'assetjament lleu cal facilitar a la víctima mitjans per si vol marxar de manera segura: demanar un taxi, fer trucades per telèfon o simplement oferir-li un lloc tranquil per recuperar-se si es troba sota l'efecte de substàncies químiques.

6.3.2. Agressions de nivell 2 i 3: GREUS I MOLT GREUS

Si ens trobem davant d'una agressió de nivell 2 i molt especialment de nivell 3 valorarem la seva gravetat, s'activarà el **DISPOSITIU ESPECIAL D'ATENCIÓ** i oferirem a la persona o persones que l'han patit:

- Informació sobre la importància de denunciar els fets.
- Acompanyament especialitzat als serveis d'atenció implicats en la resposta: sanitaris, policials...
- Atenció psicològica especialitzada.

6.3.3. Procediment del dispositiu especial d'atenció

Tal com hem vist anteriorment en els casos greus i molt greus d'agressions sexuals; tocaments no desitjats, intents o consumació de violacions, agressions físiques LGTBI-fòbiques, entre d'altres, activarem el **dispositiu especial d'atenció**.

PROCEDIMENT DE LOCALS D'OCI NOCTURN

1. La persona responsable del local centralitzarà la informació sobre les possibles agressions que es produeixin al seu espai.
2. Activarà el dispositiu mitjançant una trucada a la Policia Local.
3. Oferirà a la persona víctima una primera atenció i contenció de la situació o oferirà a la persona agredida la possibilitat de disposar d'un acompanyament i atenció especialitzats.
4. La Policia Local es desplaçarà al lloc dels fets i n'informarà a la persona responsable de l'operatiu del protocol.
5. Depenent de la gravetat dels fets s'activarà l'atenció d'urgència i l'acompanyament psicològic especialitzat.

6.4. Dispositiu d'actuació i coordinació a l'espai públic: xarxa violeta

En aquest cas, els locals que conformen la **xarxa violeta** són establiments de diversa tipologia (benzineres, hotels, farmàcies, botigues...) que tenen una presència nocturna a la nostra ciutat i que esdevenen punts segurs i de referència davant d'una possible agressió sexista i/o LGTBI-fòbica.

Aquesta xarxa té un fort **component comunitari i desenvolupa un model innovador i feminista d'aproximació a la seguretat**, ja que posa en valor el poder del territori per transformar el sentiment d'inseguretat, que acompanya en moltes ocasions les dones en la seva vivència de la nit, per una percepció de seguretat que justament atorga el saber que disposes d'una xarxa de proximitat a la qual adreçar-te davant d'una possible agressió.

Una xarxa d'espais violetes que tenen una funció de detecció de possibles agressions, d'informació, de contenció i primera acollida davant d'una agressió sexista i/o LGTBI-fòbica.

6.4.1. Agressions de nivell 1: LLEUS

Detecció

Els equipaments i locals que conformen la xarxa d'espais violetes són observatoris privilegiats per detectar possibles casos d'agressions sexistes i/o LGTBI-fòbiques que es puguin produir a l'espai públic.

Si es tracta d'una agressió lleu s'oferirà a la víctima, si és possible, informació sobre el protocol i els recursos d'atenció existents a la ciutat. Així com la possibilitat d'activar el servei d'agents cívics nocturns "serenes i serenos" per disposar d'un acompanyament personalitzat al domicili.

En cas de tractar-se d'una **agressió greu o molt greu cal activar el dispositiu especial d'atenció.**

Acolliment de persones agredides i/o amb una forta sensació d'inseguretat o risc

La persona responsable de l'establiment, en el moment dels fets, acollirà la persona agredida, l'escoltarà i valorarà amb ella la necessitat d'activar un acompanyament amb el servei d'agents cívics nocturns "serenes i serenos" o bé caldrà activar el dispositiu especial d'atenció, mitjançant trucada a la Policia Local. **La funció dels espais violetes és d'acollida, informació i activació del protocol, si escau, no d'atenció.**

Ofereixen un espai de seguretat i d'informació sobre la possibilitat de denunciar els fets, així com del Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD Santa Coloma) per tal de comunicar els fets i rebre una atenció personalitzada.

En cas de trobar-se davant d'una **agressió greu o molt greu cal activar el dispositiu especial d'atenció.**

Acompanyament

En els casos d'assetjament lleu els establiments poden facilitar a la víctima mitjans per a un acompanyament segur: demanar un taxi de la xarxa, fer una trucada telefònica, contactar amb amics o amigues o activar l'acompanyament del servei d'agents cívics nocturns "serenes i serenos".

6.4.2. Agressions de nivell 2 i 3: GREUS I MOLT GREUS

Si ens trobem davant d'una agressió de nivell 2 i molt especialment de nivell 3 valorarem la seva gravetat, s'activarà el DISPOSITIU ESPECIAL D'ATENCIÓ i l'establiment oferirà a la persona o persones que l'han patit:

- Informació sobre la importància de denunciar els fets.
- Acompanyament especialitzat als serveis d'atenció implicats en la resposta: sanitaris, policials...
- Atenció psicològica especialitzada.

6.4.3. Procediment del dispositiu especial d'atenció

Tal com hem vist anteriorment en els casos greus i molt greus d'agressions sexuals; seguiments, intents o consumació de violacions, agressions físiques LGBTI-fòbiques, entre d'altres, activarem el dispositiu especial d'atenció

PROCEDIMENT D'ESTABLIMENTS XARXA VIOLETA

1. La persona responsable de l'establiment acollirà la persona o persones agredides, farà una primera contenció, la informarà del protocol i activarà el dispositiu mitjançant una trucada a la Policia Local.
2. La Policia Local es desplaçarà al lloc dels fets, activarà la presència dels recursos i professionals necessaris per a l'atenció i informarà a la persona responsable de l'operatiu del protocol.
3. Depenent de la gravetat dels fets, s'activarà l'atenció d'urgència i l'acompanyament psicològic especialitzat.

7/

BIBLIOGRAFIA

ADDABBO, Tindara, Diego Lanzi y Antonella Picchio (2004): "On Sustainable Human Development: Gender Auditing in a Capability Approach". Material de debate del Departamento de Economía Política, nº 467.

Protocol per unes festes lliures de violències sexistes i LGBTI-fòbiques. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, juny 2018

Santako sense Violències. Campanya i recomanacions. Dones d'En Comú Podem Santa Coloma. Santa Coloma de Gramenet, juny 2018

Per unes festes lliures d'agressions sexistes a Esplugues. Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, juny 2017

Protocol d'actuació per unes festes lliures de violències heteropatriarcal. Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, abril 2016

Protocol d'actuació contra les agressions sexistes a la Festa Major del Poble Sec, juliol 2015

Protocol per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes als moviments socials. Justa Revolta

Campaña de prevención y sensibilización ciudadana. Por unas fiestas libres de agresiones sexistas. Ayuntamiento de Pamplona

Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia

"No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn i privat. Ajuntament de Barcelona, maig 2018

Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos. Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz

Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives. Generalitat de Catalunya

Protocolo contra agresiones machistas y LGBTIfòbiques. La imaginada, 2018

